

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetési minden es. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához czimzendő levelekben. Ára évnegyedre 3, félévre 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentegyháztérben, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

Hirdetések minden nap, kedd, csütörtök, egy sor után 4 plérér kifizetnek; folytonos hirdetésekért külön elengedtetik. Mindenki hirdetésre 15 plér bélyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: n. m. előfizetés, hirdetések, reklamatiók sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Központban, STEIN könyvkereskedésben.

A VILÁGKERESKEDELEM JELENE

I.

A közelebbi eseménydus évtized alatt hírlapjainkból csaknem napoként nevezetes közleményeket olvastunk vagy olvashatunk földünk keleti tájairól, hol Europa első rangú államai, és Északamerika a civilisatio érdekében merész vállalatokat tén, mindent megkísérlelnek magokat Kelet népeivel szorosb érintkezésbe helyezni, s befolyásuknak ohajtott érvényt szerezni. Sikerült is nagy vállalataik folytán némi kedvezményeket megnyerni, mint korábbi s legújabb adataink igazolják; de ezek állandóságáról a jelen helyzet kevésbé kezkeskedhetik, sőt, ha futó pillantatot vetünk azon széles terjedelmű fekvő országok és sok millióból álló népekre, a hol, és a melyekre Europa első tengeri-hatalmassága huzamos idő óta tekintélyes befolyást gyakorol, most azonban fegyverei lankadatlan ereje és súlyos küzdelmek által kénytelen szerzett tulajdonosi jogait védeni: nem állítunk tulajdonságot, midőn a jövőt kétesnek mondjuk. Igen, kétesnek mondjuk, mert az említett nagy-hatalmak, a civilisatio údvárászto lobogója alatt, saját kereskedelmi érdekeiket akarják főleg biztosítani, s az eszközt czélnak tekintve, Kelet korszerű fejlődését, polgárisulását ennek alárendelik. A lobogót vívók magán érdekeik pedig igen természetesen egymással összeütközvén, a helyett, hogy egyesített erővel eszközölnek az egyetemes emberiség jólétét, ellenkezőleg egymás elibe akadályokat gördítenek.

Innen kimagyarázhatók Kelet nevezetes, és nem egyszer véres eseményei, sőt a világ színpadán közelebből lezajlott nagy harcoknak is, ha nem egyedül, de fő rugójául a kereskedelem tekinthető.

Hasznos szolgálatot véltünk tehát teljesíteni, midőn a világkereskedelem jelenállását t. olvasóink könnyebb magok tájékozhatása, s a nagyobb politikai események világosabb összefüggése végett előterjesztjük.

A világkereskedelem új irányt készülni jelenben. A népek kereskedési üzlete mindinkább központosul a Középtengeren, és a suez földszoroson átment utat keres. Europa vasút-hálózatának fő vonalai a Középtengerre sietnek, melyeknek partvárosai előtt gazdag jövő áll és minden nemzetek eszközköz és utakról gondoskodnak, mik által az új világkereskedésben résztvehessenek.

Németország és osztrák birodalmunk is osztozik e köz-versenyben, nagy befolyással levén részvételekre egyfelől Waghon tengerész-hadnagynak a keletindiai posta alkalmával végrehajtott merész vállalatai, másfelől az osztrák Lloyd; és most ábrándos képzetekben ringatva magokat, hiszik: hogy kereskedelmüknek Keleten már csak azért is virágzóknak kell lennie, mivel egykor t. i. a közép-időben, nagyon virágzó volt. De „tempora mutantur” és Olaszhon virágzó kereskedő köztársaságai, valamint a hatalmas Hanza, még csak atörténetbuvár előtt bírnak jelentőséggel. Most az angolok, francziák, északamerikaiak, és oroszok vívnak a keleti kereskedelem monopoliuma felett, és egyedül náluk van az ily harcra szükséges nemzeterő.

E tekintetben élénk féltékenység van különösen az angolok és francziák között. Mihelyt a keleti kereskedelem szóba jön, azonnal a régi nemzeti gyűlölség feléledni látszik, és mintegy csak a régen táplált boszút ohajtán a kereskedelmi politika fegyvereivel elolítani.

Ha Francziaország és északafrikai birtokainak helyzetét tekintjük, és elgondoljuk egyszersmind azon hasznokat, miket az angol hajózársulati a Jó remény foka körül szélesen kiterjedt tengeri útja által élvez: mindenesetre meg kell adunk, hogy a tengeri utak kérdésben forgó megváltoztatása nagy érdekű, különösen az említett két nemzetre nézve.

Nyílt kárörömmel szólnak a francziák azon káros következményekről, melyek az említett változás miatt csatornántúli szomszédokra háromlának; és hogy Angolhon ezen károkat előre látja, már abból

is világos, miszerint a suez kérdésben inkább a vaspálya, mint csatorna ügyét támogatja.

Francziaország jól érti ellenfelének taktikáját és éppen azért a csatorna-építést törekszik előmozdítani. Egyébiránt minden népekre nézve, szemben az angol tengeri felsőséggel, nagyfontosságú ügy, hogy az új kereskedelmi út létrejövése esetében, ne az angolok monopoliuma, hanem ugyanolyanul használható birtok legyen.

A kereskedelem Europa s a többi föld-részek között főként két tengeri úton van folyamatban: az egyik Afrika partjai hosszabán a Jó-remény foka körül vonul el az ind és chinai vizekre; a másik Amerika felé fordul, érinti a Horn-fokot, Peru és Chili partjait és a Csendes-tenger szigeteinél végződik.

E kettő közül az Európát Ázsiával összekötő út az angolok monopoliumának tekinthetők, mert Angolhonnan ezen egész úthosszában számos tőztelepe és katonai állomása van. A védelem, melyet saját hajóira nézve az említett állomások biztosítanak, és különösen az előnyös áruszállítás, mely itt az angolkereskedők előtt nyitva áll, igen természetesen nagy mérvben megnemhezíti más nemzeteknek a szigetországgal concurrentiáját, kénytelenek lévén szerencsés állomások hiányában egyenes irányban áthajózni.

Tegyük fel már, hogy az ily szélesen kiterjedt, sokfelé elágazott tengeri kereskedés fedezi az angol kormány jelentékeny örködőhajócsapatai költségeit, mely hajócsapatok az angol tengeri erőnek tulajdonképpeni alapját képezve, minden pillanatban készek a kereskedőhajóknak éppen oly gyors, mint hatályos védelmet nyújtani: akkor könnyen beláthatjuk, hogy a suez földszoroson átvonuló csatornának, mely az eddigi kereskedelmi útát kétharmadára szállítaná le, érzékenyen kell sérteni Angolhon érdekeit. Mig Europa és Ázsia között egyedül Angolhon örködik az árak szállítása felett, és a concurrentiától mitse tarthat, addig fölemelt szállításhért élvez.

Szembeállítva tehát, hogy ez oldalról Angolhon tengereni túlnyomósággal nagy veszély fenyegeti, mi még annál inkább kitűnik, ha egy futó pillantatot vetünk a Középtengerre siető vasutak, csatornák és nagy folyókra, melyek Europa dőli részét az északával napoként mindinkább kapcsolatba hozzák.

Sincerus.

A hadsereg kiegészítését illető törvény.

(Folytatás.)

30. 3. Ha valamely katonaköteles a névjegyzékből (25. c.) vagy valamely béroit a sorsbuzásnál kimaradt volna, azon újonczállásra nézve, a melyben e kihagyás történt, mindig utolagos sorsolás rendezendő oly móddal, hogy az utolagosan sorsolt, annyi sorsjegyből, a hány volt a sorsolásnál, hozzáadva még annyit, a hány utolagos sorsolt van, egy sorsjegyet húz, a mely aztán, mint törtszám, jó az ugyanazon számmal jelölt sorsolási sorsjegyre eleibe.

31. c. Az újonczállítási névjegyzékbe legelőbb beirandók az újonczállítási kezdetéig önként beállottak és a díjfelvétel után felmentettek, azután az addig hivatalból állítottak és az ily beállításra előre feljegyzettek, végre a többi újonczállítási alá esők a korosztályok szerint és minden korosztályban a sorsbeli számok rendje szerint.

32. c. A seregbe-állítás minden vidéken több bizottság által történik, a melyek a szükséghez képest a kijelölt állítási helyekre gyűlnek egybe.

33. c. A vidéki hatóság összehívja a beállításra kötelezteteket, a kiegészítési kerületre eső kiegészítési legénység elállítására megkívántató számmal, az állítási névjegyzék sora szerint, e bizottság eleibe, a mely aztán minden bizottsági tag jelenlétében hozza fog az araválaság megvizsgálásához, az illendőség tehető meggyőzésével.

A megvizsgálandó apjának vagy anyjának hasonlóképpen szabad e vizsgálaton jelen lennie.

34. c. Ha a sorsbuzásnál valamely a seregbeállításra idézett nem sorozható be, a közigazgatási hatóság a törvényes úton eszközli annak utolagos beállítását, addig is az állítási névjegyzéken legközelebb következő aravalló, a ki különben mint számfelüti kimaradt volna, köteles helyébe a seregbe állani; ha azonban a távollévő beállítás négy hónap alatt bevarható, a helyébe állított az állítási névjegyzékben, mint utánkövetkező, megjelölendő és négy hónapra szabadságra elbocsátandó.

A KIRGIZEKRŐL.

(Folytatás.)

Nyolczan legrettenthetetlenebb bajnokaink közül három oldalról közeltek a karavánhoz. Négyok a többiekkel előbbre nyomulván, egy kis tó nádasra mellé rejtették, oly előre, hogy hallhatták a kiállított örök csevegéseit, s színről-színre láthaták az ellent. Ekközben teljesen csatakeszen állottunk, elszántan, hogy az ellenség mozdulatára — hírnökeinket megmen-tendők, — őket megrohannjuk; de ezek baj nélkül vitték véghez megbízatásukat. Visszatérvén értesítettek, hogy a karaván csakugyan az, a melyet keresünk, de az őrizet igen számos, s az éjjeli megtámadás nagyon veszélyes, mivel a kelme-csomagokból véderősség-formát alkottak, s a tanyát fegyveres őrséggel keményen megrakták.

Mellett-úton még jó darabot menve, éjjeli szállásunkat egy domb tősz felén utottuk fel, — hogy tüzeink észre ne vétessenek. Árzálán összegyűjtötte harcosait, s következőleg rendezte a támadást.

Csatárláncunk három renddel volt felállítva. Maga a zútlán, ötven emberrel kezébe a tartalékot. Huszonöt embernyi szakaszunk kellett színllett támadást intézni a karaván elejére; ugyanannyinak oldalára. Mihelyt ezt megtörtént, sergünk zömének hátulról a karavánra kell rohanni, s igyekezni, hogy annak egy részét elszakassza, s zsákmányát védje, fedezvén azt két kis szakasszal, melyeknek azután lehető gyoasággal ismét a főereghez kelle csatlakoznia, s az ellenséget messze üzven, a karavánt elfoglalni. — Gaiuk, Árzálán fia, és én a főcsapathoz valánk rendelve.

Két kis csapatunk, még virradat előtt utnak indult, — mi pedig a hegyoldalon maradtunk, s kioltók tüzeinket, nehogy napfelkeltekor a füst az ellenség szemébe tünjek. Dél felé a távolból hallottuk a lovak nyerítését, s az öszvérhajók kiabálását. Árzálán, szürke köpenybe burkolózva, a hegyen lelovagolt, a karavánt megvizsgálándó. Midőn szemünk elől eltűnt, lóra ültünk, s alig töltöttünk meg fegyvereinket, rögtön vágatva rohantunk a karavánhoz, s mi-helyt elértük azt, kiáltás és ordítás között megtámadtuk. Az ellen, mely két kisebb osztályunkat csekély számaért megvetette, azok-nak tüzelését nem viszonozta, hanem rögtön rájuk rohannán, a karaván középpontjától messzire elköldött. — Használva e körülményt, a hátramaradtakra támadtunk, elkergettük őket, s a karaván nagy részét hatalmunk alá kerítettük. — Ekkor minden tevét egy csoportba tereltünk és készültünk zsákmányunkat végső cseppvérgig védelmezni.

Mihelyest Altyn-e-zútlán a történetek észrevette, mindjárt felhagyott kis csapataink üldözésével, mely őt színllett futás által mélyen a pusztába csalta. Visszatérvén a karavánhoz, nagy dühvel ránt rohant, mert Árzálán zútlán, személyes ellenét, már megpillantotta. Árzálán se tudta keseredettségeknek ellentállani, kapván lándsáját, kirugrott övéi közül, s Altynére rohant. Makrancos lova vadászána daczára Árzálán ellenségehez nyomult, s roppant csapást irányzott fejére. De e perczen tüzeső villant el; Árzálán lova ledőlt, s a lova a pihenő lö-test sulya alatt volt elnyulva, Altyné pokoli örömtől inditva földre ugrott, s hosszú török tört vonván elő, bágyadt ellenségére szökött, hogy fejét levágja. Nehány lépésre voltam Árzálántól, s látván a veszélyt, melyben lbegett, kivontam pisztolyomat, megirányzám — löttém — és Altyné halva bukott le Árzálán szemé-

látára, kinek ekközben sikerült lova alól kikapaszzkodni. Árzálán megragadta Altyné törét, s gyorsan elválasztá fejtől derekától. Aztán dsidá-jára tűzte főt, és soraihoz visszalovagolt. Alig vettek észre Altyné harcosai vezérők fejét a lándsa tetején, hátráságuk rögtön elenyészett, s hihetetlen ijedségbe ment át. Iszonyu futás, s hangos zokogás közt szabadatuk el onnan, s az egész karavánt, mely 100, Ázsia legbecesebb áru alatt görnyedő tevéből, nagy számu juhnyájából, sok terhes- és hatás-lóból állott, — nekünk hagyták. E felett 10 kereskedőt, 50 öszvérhajót, és 20 rabszolgával fogolylyá tettünk. Alig vettünk el a futókatszemekünkkel, mindjárt elindultunk, s barátságos aulánk felé igyekeztünk, hogy védelmet találjunk, ha üldöztek. — Árzálán, mig a zsibongás tartott, szót se szóltatott hozzám, — de midőn a menet ismét megindult, kézen fogott, s így szolt katonáihoz: E förlának köszönöm életmet, nektek a győzelmet és gazdag zsákmányt. Nem ajándékozhatom meg szabadságával, mert már birta azt, de szolgálata tul van minden jutalmom.

Fegyvertársaim körülvetek, s szereltek és méltánylások bizonyosságaival halmoztak el. Azon dalnokok egyike, kik velünk jöttek, — s ilyen sok van a kirgizek közt — helyben dalt rögtönzött dicsőségemre. Későreim megtanulták, s menet-közben karban futják. Egyébiránt hihetetlen gyorsasággal utaztunk, s gyakran megváltoztatok utunk irányát, hogy a netáni leskelődőket félrevezessük. Tíznapaltanyánkróli elutazásunk után, fáradságtól kimerülve ugyan, de győzelemmel és dicsőséggel, oda ismét visszérkeztünk. Az egész aula, mely közeledésünkre előnkbe futott, az öröm és elragadtatás jelével fogadott bennünket. Árzálán az egész gyülekezet előtt elbeszélte tette-met. A föllekesült kirgizek leragadtak lovam-ról, s lakaik előtt karjaikon körülhordozták,

ének- és zenészővel s még néhány dalt rögtönztek tiszteletemre. Három sátrat vontak fel számomra, s jogot adtak, hogy a kirgiz szépségek közül azokat választshassam nőimül, a kik nekem tetszenek. Ez előnyt igénybe venni ugyan nem akartam, de mind e tisztességtételek oly jól estek nekem, miképp elhatároztam örökké a kirgizek közt maradni.

Néhány napra hozzá kezdtek a zsákmány osztásához. Elvégeztettem, hogy minden selyem-kelme, gyöngy és egyéb értékes áru Oroszországban eladtván, az innen bejövő pénz az aula pénztárába tétessék. Mindazáltal bizonyos számu tárgyakat kiválasztottak, a családok közti kiosztás végett. Így pl a vágómarhák, a lovak és tevéket. A kész pénz és a rabszolgák csak a diadalban részt vett bajnokok közt osztattak fel. A kereskedőknek engedélyt adtak magok megváltásáru. Nekem, egyhangulag a ragadmány negyedét szavazták meg, s ugyancsak négy rabszolgát engedék választásomra. Az általunk elfogott rabszolgák közt, kik többnyire perszák és afghánok voltak, két orosz is találtattott. Önként értek, miképp e kettőt magamnak vettem, hogy első alkalommal csereszsem. — Másnap reggel éppen sátramban valék, midőn Árzálán-zútlán szavát hallám, ki nevetim kiáltá:

„Eppen most hozánk az öregek tanácsában egy téged illető határozatot, kedves Juanom! Tudom, hogy házádba vágyakodol, hogy sürgető szükség-érzessz oda visszatérni; hogy ha köztünk maradnál, az csupán én irántam szeretetből történne. Az ég világosított meg, és gyámoltított. — Mi a következő határozottuk rád nézve.” Ekkor egy papír csomagot vont ki kebléből, mely, mint valami nagy becsű tárgy, több keskenybe volt takarva, s olvasá, a mint következik:

(Vége következik.)

Háboru idején vagy a háboru kitörése felel, ezután következnek megjelölésének és szabadságolásának nincs helye.

35. c. A mely katonaköteles arravalósága felett nem tud megegyezni az unjonzállítási bizottság, azokat minden országban egy felállítandó vegyes ujravizsgáló bizottság elcibe kell állítani végleges elhatározás végett.

Ez elhatározás alá jönek olyanok is, a kik már a hadseregbe, mint kötelesek, be vannak állítva, és beállításuk napjától számított három hónap alatt, mint nem arravalók, elbocsátásra vannak ajánlva.

E bizottság határozata ellen további hivatkozásnak nincs helye.

Hatodik Fejezet.

Különös határozata a császári hajóhadhoz való állításra nézve.

36. c. Katonaköteles tengerészek és hajómesteremberek, a mennyire lehetséges, a császári hajóhadban való szolgálatra idézendők.

37. c. Messze utazásra szabadalmazott kapitányok és hajóhadnagyok csak háboru esete és ha a rendkívüli szükség megkívánja, a hajóhad szolgálatra idézendők, mégpedig az elsőbbség mint kiegészítő tisztek, az utóbbiak mint ideiglenes hajós hadiak, és mindig előbb az ifjabbak, és mielőtt szolgálatátellők szüksége megszűnik, azonnal elbocsátandók.

38. c. A hajóra szállást előforduló szükség eseteire megengedheti a közigazgatási hatóság az első vagy második korosztályban lévő, vagy az utazás ideje alatt az első korosztályba lépő bért tengerészeknek tizenhét hónapi időre, a felsőbb korosztályokban lévőknek három esztendőre.

Az unjonzállítás kihirdetése időpontjától kezdve a beidezett tengerészeknek nem adható engedély a hajóra szállásra.

(Folytatjuk.)

BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Kolozsvár, okt. 29-kén, 1858. — (Egy kis kirándulás a Szilágyba.) E hó végén egy kis sétát tettünk a Szilágyba. Reggeli 6 órakor ültünk fel Biassini Domokos ur kényelmes gyorskocsijára. Az utasok jegyzékét pillantás meg, azok között volt főúrnaink egyike, kinek tisztelt nevét a hazafiai áldozatoknál mindig megtaláljuk. 2-szor volt egy tekintélyesnek látszó polgárnő két gyermekével. Volt még egy pár ifjabb koru egyéniség is, kik arról disputáltak, hogy a 1/2-kros jobb-e vagy az 1-kros szivar.

Az első helyet a mi tisztelt honatyánk számára akartam elfoglalni Engedelmet kérek, e hely már el van foglalta gyermekeim számára, mondá félborsos hangon a matróna. Igen, de hantan vagyunk, s ezen hely mindenestre báró x hazánkfiát illeti. Mit, báró! gróf! mondá oly hangon a nő, melyhez nem akartok hasonlatot hozni fel; eleget uralkodtak felettünk, az én pénzem se alábbvaló az övének.

Ez utolsó szavakat a szerény főúr is hallhatta, ki miután bennünket nyájasan üdvözölt volna, mellém telepedett.

De már engedelmet kérek, mégis csak van egy kis különbség a pénzes emberek között: p. o. a haza tisztelt áldozatra kész honfiat, — mig az önző — csak a pénzt szerető gögös egyéniségeket — minden mivel ember elkerül.

Ezzel ő nsga más fordulatot kívánt adni a beszédnek, üdvözölt új pályámon, különösen napitámmal való megelégedését jelenté ki.

Hát a váltógazdaságok rendezése úgye miként áll? Még csak két birtokos szólítottott fel ez ideig.

Minden kezdet nehéz, hanem ne csüggedjen, mert a szorgalomnak megjö a maga jutalma! csak egy kis kitartás... mig önt megismeri a haza.

Azután egyéb dolgokról beszélgettünk. Ezeket ezúttal elhallgatom.

Végre elkezdem Zilah városába.

Mint a műzeum Mekkába, oly örömmel megyek mindig Zilah városába! Vagyon itten minden, a mi földeritsen! Kedves ősmagyar típus, barátságos, nyílt, vendégszerető, ölelő karok, ha várnak reánk, hogyne örülnek?

A Gazdasági-egylet szőlő-vizsgáló bizottságát is, oly nyílt öröme kiált lelkesedéssel fogadták, hogy még magok is csodálkoznak az őstípus fogadtatásán. A merre mentek, lakomák rendeztetek. De ki is ne örvendne Erdély Széchenyije gróf Mikó Imre ő excja látásának... a ki, bármerre járjon, mindenütt nemes hazafiai áldozat nyomait hagyja maga után.

Ugyanis a midőn megszemlélők ő nsguk az épülőben lévő emeletet ismételt... azt kérdék: hogy miért nem dolgoznak rajta?

— Nincs pénzünk. volt a felelet.

— excja a többi főúr szemébe nézett... a nemes lelkek szónéklül megértik egymást.

— En két szobát szerelek fel, mondá ő excja. B. W. F. én is kettőt. A másik B. W. F. én befedetem sat. A jelen voltak hangos éljenekbe törtek ki... a szemekben gyémánt-cseppek tündökölték.

Uram, bocsásd meg bűnömöt, az utitársnőnk hogy ha e jelenetet látta volna, mit mondott volna?

A ki ily nemes tettek előtt meghajolni nem tud... annak a keblében az önzés rút ördöge ütötte fel sátorát, az olyannak bére... a megvetés! Ne irigyeljük a vagyont s tekintélyt nemes kezek közt! — Másnap a bizottsági Sz. Somlyóra utazott. Áldás kísérje utaitban!

A viszontlátásig.

Girókuti.

Marosvásárhely vidékéről. — Régóta fogamzott s táplálkozik keblünkben egy vágy az ipar-tanoda létesítésére. Alkalom nyílt jelenleg, hogy az életbe léptessék. Vajjon a m. vásárhelyi polgárság, a részint kereskedő, részint kézművességet gyakorló polgárság, s vele kezelt fogva a vidék, melynek csaknem mindenik helységéből vannak kézműveseink, mit teend mellett és érte? Nem kívánatlik önmegfeleltetés s az intézetet az ország mégis megvalósíthatja. Testületek, mint községi, ekkleziásai pénztárak nagyobb mennyiségben; ekkleziások, helységek külön, az egyének ismét külön ajánlatnak; mert az intézet olyan leendő, a mely egykor gyakorlottabbá válik, mint volt, és ma is akár-mely nem reál-tanoda. Lelkész, jegyző urak, ne legyünk restek a buzditásban és gyűjtésben. Csak vasárnaponként falukon szép összeg gyűlne be, egy cepp-víz nem 10, de sok veder-víz malmokat hoz működésbe. Minő szépen venné ki pl. Sz. Anna helysége 50 pft, a szent-annai ev. ref. ekkleziája 20 pft, a katolika ekkleziája 18 pft, a g. n. egyesült ekkleziája 16 pft, a g. egy. ekkleziája 15 pft. Egyesek adakozásából ugyanezen községben gyűlne csak 10 ft = 129 ft. Kisebb-nagyobb községek, nemzetiségre való tekintet nélkül, összesen szép összeget fektethetnek le az ipar-tanoda fenntartására. Ne odazuk az aristocráriára, a mely osztály áldozatkész szokott lenni, mert ezen intézet éppen a polgári osztályé.

Maros-Vásárhelynek a Mezőségre dülő vidékén a sertések láb- és a szarvasmarhák, láb- és szárfájása annyira elharapódzott, hogy a közlekedést tetemesen megfélésgesítette. Bár csak valaki ezen országos baj orvoslására ne sajnálna néhány sorban hirteligen enyhíthetőt ajánlani, hogy azt a szegény falusi gazda is használhassa. Ez nem egyéni kár, ez országos nyomorúság, s a szegény földnépek nem jut a végre is, hogy külön orvoshoz folyamodják, inkább hátramaradásban áll, s kenyer-szerző pajtása, a nyomorult barom, a súlyos fájdalom alatt nyögve hever. Az ily önkéntes orvos nyerné meg aztán a valódi népszerűséget.

Mezőségi.

Abrudbánya, okt. 21-kén. — (Jókai látogatása.) Folyó hó 17-kén villámként futá át városunkat azon kedves hír, hogy Jókai Mór köztünk van, minek hallására számosan siettek üdvözlésére. Kedves vendégünk a megirt napon Déznáról Aradmegyéből, a testvérhón három derék fia társaságában, a Fejér-Körös völgyén Zarándon keresztül reménytelenül leped meg bércecs helységkint, reménytelenül mondjuk, mert a turisták tarka serege ez évszak végén rendszeren már gyűrűlni szokott, de a természet ura megnyújtá a legszebb őszi napokat, hogy üdvözölhessük őt, s csak ma terjeszti ködfelleg fátyolát felettünk, mint elutazása utáni bánatunk jelképét.

Három napig mondhatók a nemzet lelkes íróját szorosabban a miénknek; mert hisz ő különben egy is a miénk mindvégig. S e három nap ctyclust az ő jelenléte szakadatlan nemzeti ünnepélylve varázslát, melynek részleteit rövid vázlatban ismertetni ohajljuk.

Megérkezés első estjén legkedvesebb kötelességének tartá a lelkes írói ember, a jó hazafi, az itt néhány hét óta a közönség elé meg részvétele mellett működő Bács igazgatása alatt álló színház-társulat előadásán, mintegy példaadólag és buzdítólag megjelenni, s jelenléte a különben nem igen szorgalmas tagokat, meglehetősen kerekded előadásra lelkesíti; másnap a bányabeli művek, vaspálya s más érdekes tárgyak megismerése után, Verespatak egyik legnagyobb szerű nevezetességét, a bányápa legregibb csodás művét, az auri sacra fames szüleményét, meg a rómaiak által művelt és kikapált váruveget, a Csetate-t nézte meg, melynek leírását avatottabb tollra bizzuk.

A folytonosan kedélyes és vidám körben töltött másfél nap után, mert mindenki sietett a kedves vendégnek közelében lehetni, e hó 19-ke volt azon nap, melyen Abrudbánya magyar ajkú lakosai nem fényes jelmezekben, de annál őszintébb, annál szívélisebb érzéssel tömegestül hódolánk korunk nemzeti jellemű lelkes írójának.

E nap reggelén nagyszámú lovas-csapat szállta meg nyugtalan várakozásban Abrudbánya piacát, rang és osztálykülönbség nélkül gyülekezett a férfisereg a kedves vendég köztünk mulatása utolsó napját oly kellemessé tenni, mint a milyen fényben sugárzott ránk romjaink közt a sugárzó nap, s ha szabad a külbenyomásokból a belsőkre következtetni, ugy szabadon hinnünk, hogy az, a miért sovárogtunk, sikerült is. A legerőteljesebb hangulatban útra kelt társaság vigan sergett egybe, az e napi kirándulásunk céljánál, a világhírű Detonátá-

nál, hol verespataki testvéreinkkel egyesülve, kedves vendégeink társaságában ismét egy egész napot töltünk. Nem említjük fel a számos, a vidám felköszöntéseket, miket innepelt írónk oly lelkesen viszonzott mind; nem a derült kedv egyes jeleneteit, miket derék hangszunk Kozák Sándor hegedűje még derültebbékké varázsol; nem írunk le téged milliósdan évű Detonátá, ugy se ismernék reád, hanem megírjuk egyszerűen, hogy még büszkébben hordozhadsz tetődet, még merészebben nyujtsd felénk érzékonosáspíjaidat s annál inkább daczolhass a viharokkal, hogy e hó 19-dike keresztelésed napja volt, nevedre ugy, mint keresztapára büszke lehetsz: neved ezental, „Vilám-vágtá,“ keresztapád Jókai Mór, s hogy a magányban meg ne unatkozzál, tud meg, hogy balfelől egyik legveszélyesebb szirted, keresztapád emlékére, s a keresztelési publicum egyhangú kívánságára, ezental „Jókai-szirt“ nevet hordand.

A közelgő est véget vetett az általános derűtségnek, s a hatvan főből álló kis csapat, a legszebb holdvilágnál tartá diadalmenetét viszsza Abrudbányára, pedig tényleg nem hódított, inkább meghódítottak voltak; mert ha volt okunk a csak műveiből ismert író tisztelet, általa lelkesülni, ugy bizonyára nem kevésbbé kellett kedves és igénytelen fellépésében, nyájas és szerény társalgási modorában, tiszta hazafias jellemében az egyént, a honfit becsülnünk, szeretnünk, s méltán elmondhatjuk, hogy Jókai minket meghódított, szívünkbe fészkelte magát.

E nap estjén Á. K. barátunknál egy vidám estély volt, melyre hölgyeink szép koszorúja is megjelent. 20-kán visszaindultak a bihari havasok felé több barátaitól kísérve egész Közép-Vidráig, hol a vidrai vízesést és bömbőló barlangot tekintették meg.

r. l.

KOLOZSVÁRI NAPLO

— Szebenből okt. 29-kén írják: országhormányzó, s erdélyi parancsnoklő tábornok, altábornagy Liechtenstein Frigyes herczeg ő magassága, tegnap este fel 10-kor országos körutjából Szebenbe ohajtott egészségben megérkezett.

3 Városunkban divattá vált, hogy szép időben a bérkocsik egész sora ott áll a piacon, de ha rut idő támad, mind eltűnnek. Már pedig a bérkocsikat nemcsak a comfort, hanem a szükség is igénybe venné. Többek közt közelebről is, színházi előadás közben az eső megered, a publikum kijövetkor örömet járműre ült volna, de a számos bérkocsiból csak pár volt jelen: s meg a szép közönség egy része esőben, sárban volt kénytelen hazaeviczkélni, a nagyobb rész hazaszállítása oly hosszasan tartott, hogy utoljára a kegyelemből égett lámpa is elaludt. Valóban ideje volna az illető hatóságnak a bérkocsi tulajdonosokat rászorítani, hogy mint minden jól rendezett városban van, a bérkocsik szükség esetében nálunk is a közönség rendelkezésére álljanak.

3 Novemberi vásárunk lefolyt a nélkül, hogy valami nagyszerű lehetne róla mondani; eladók csak lett volna elég, hanem a vevők feltűnő kevés számmal, mit leginkább a baromvásárnál lehetett észrevenni. Hiába, nem lehet csodálni, a nép a mostani pénzünyont még nem érti, és feltételezték saját szerzeményét, előtte még ismeretlen értékben akármirő az czikkért odaadni. Majd jobban lesz máskor!

3 A halottak ünnepélye nagyszerű volt, — daczára annak, hogy a szől annak nagyszerűségéből le akart vonni; az elhunytak sirhantjain számos gyertyák égtek. Különböző költségesség transzparensek voltak felállítva. Daczára annak, hogy a röppentyűs tilalma közlételett, egy kézműves inas mégis vett magának bátorságot raklitzni. Árát meg is adá, ott szendereg a hivesen.

* Itt a tél! A gyalui havasok már fehéren látszanak a távolból hozzánk. Nem bánja azt se Prohátki se Balázs, városunk két legjobb nevű szőcsmeistere, a kiknek raklára bővelkedik mindenféle csinos és jeles meleg ruhadarabokban a szőcsmeesterség köréből, mint ez hirdetési rovatunkban körülményesebben olvasható. A hó, városunk körvidékében, folyó hó 2-ka reggelén leesett.

3 Tudatni kívánjuk olvasóinknak, hogy az első magyar általános biztosítól-társaság n. sal-lói, kissallói, s ó-barsi m. hó 6-án, 16-kán leégett károsultjait, a helyszínére kiküldött titkára által mult hó 20—21-én tökéletesen kárpóltta; ellenben azok, kik más társulatoknál voltak biztosítva, mindeddig nem kaptak kárpótlást. (M. S.)

3 Kaczer Ferencz, a kolozsvári nemzeti színház balletmestere, tánc- és illemtanító, kit máj szinpadunkon is láttunk egyszer dicsőre-tesen működni, ajánlja magát mindennemű társas tánczok botanítására.

* Lehetetlen megróvás nélkül hagyunk azon körülményt, hogy f. hó 1-sőjén „Liliomfi“ előadása végeztével, az előcsarnok három szűk ajtaja közül csak az egyik, s pedig a

legalkalmatlanabb nyitott fel, úgy hogy a hazatérő közönség csak nagy lassan szoronghatott ki. A kik legáltal legveszélyesebb türelmet, s bizony sok éles kifakadás volt hallható. Méltán is mert ez ajtók tárva-tartását nemcsak a közönség kényelme, de a biztonság is kívánja. Isten őrizzen, de tűz kiütése esetében, ha egy szűk ajtón kellene kirohanni azon közönségek, mely az előadásokat oly szép számmal látogatja, az emberek egymást tapodnak le, s mégis benszorulnának. Hasonló példákrol olvastunk már. Ergo kérjük azt a más két ajtót is nyitva tartani.

— Uj-pénzérték szerinti bélyegilleték: a f. é. július 8-ikáról kiadott cs. rendelet új osztrák pénzláb szerint szabályozván a bélyeg-és járadékilletéset, ezen rendelet szerint az 1850-dik évi bélyeg-nyilparancsban szorosan megszabott illeték következő mérték szerint fizetendő, mely az eddigi helyébe lép:

1 conventios értékű krajczár helyett	2 uj kr.
2	4
3	6
6	12
15	30
30	60
1 pengő forint helyett	1 uj forint
4	4
8	10
10	12

Ez arány szerint kell történni az illeték-átváltatásnak, a conventios pénzérték szerint kitett pénzmennyiség legyen akár törvényesen megszabott járadék, akár annak csak legkisebb, vagy legnagyobb mértéke. Az országfejedelmi díjak 5 szatolli hozzáadásával számíttatnak. — Egy játék kártyától 15, egy napitárolt 6, a bélyegköteles külföldi lapok minden példányától 4, belföldi laptól 2, minden bélyegköteles hirdetménytől, ha a térmérték 180 ☐ bécsi hüvelyket nem halad, 1, s mennyiben a papír nagysága ezen térmértéket felülhaladná, 2, a bélyegköteles hirdetések vagy értesítések valamely lapba egyszeri beigtatásától 30 uj krajczár bélyegű fizetendő.

— Az ujpenzérték szerinti bélyegtblázat az okmányok illetékes bélyegdíjának kiszámítására következő:

Váltóknál.	illeték, osztrák pénzláb szerint. frt. uj kr.
—	100-ig osztr. pénz. — 5
100-tól	200 „ „ — 10
200 „	300 „ „ — 15
300 „	500 „ „ — 25
500 „	1,000 „ „ — 50
1,000 „	1,500 „ „ — 75
1,500 „	2,000 „ „ — 1
2,000 „	4,000 „ „ — 2
4,000 „	6,000 „ „ — 3
6,000 „	8,000 „ „ — 4
8,000 „	10,000 „ „ — 4
10,000 „	12,000 „ „ — 6
12,000 „	16,000 „ „ — 8
16,000 „	20,000 „ „ — 10
20,000 „	24,000 „ „ — 12
24,000 „	28,000 „ „ — 14
28,000 „	32,000 „ „ — 16
32,000 „	36,000 „ „ — 18
36,000 „	40,000 „ „ — 20

40,000 forinton felül minden 2000 forint után 1 frt bélyegtellet fizetendő; a 2000 pfton aluli töredék egész 2000-úl veendő.

Közönséges okmányoknál	illeték, osztrák pénzláb szerint. frt. uj kr.
—	20-ig osztr. pénz. — 5
20-tól	40 „ „ — 10
40 „	60 „ „ — 15
60 „	100 „ „ — 25
100 „	200 „ „ — 50
200 „	300 „ „ — 75
300 „	400 „ „ — 1
400 „	800 „ „ — 2
800 „	1,200 „ „ — 3
1,200 „	1,600 „ „ — 4
1,600 „	2,000 „ „ — 5
2,000 „	2,400 „ „ — 6
2,400 „	3,200 „ „ — 8
3,200 „	4,000 „ „ — 10
4,000 „	4,800 „ „ — 12
4,800 „	5,600 „ „ — 14
5,600 „	6,400 „ „ — 16
6,400 „	7,200 „ „ — 18
7,200 „	8,000 „ „ — 20

8,000 forinton felül minden 400 forint után 1 forinttal több bélyegtellet fizetendő, mi közbén a 400 forton alul maradó töredék egész 400 frtnak számítatik.

* Városi tanácsunk közelebbi időkben nem egy méltánylandó intézkedést tett (kicsiben) az utcai kényelem és csinosítás érdekében; de azon közönyt, a melylyel silány, czélszerűtlen világosításrendszerünk hiányait elnézi, szomorúan bámuljuk. E közönynek a napokban csak kicsiben mult, hogy egy ember-élet nem lett áldozata. Folyó hó 1-sején este „Liliomfi“ előadása után több kocsi robovgány haza a színházról, a Külső-monostorutcában egy nehéz nyavalya rohamai közt öntudatlan az utcán, heverő egyénen, mint mondják, keresztülágzott egyik fogat. Ki vádolhatja itt a kocsiist figyelt-

metlenséggel, midőn a pokoli sötétben az ember két lépésre nem láthat, kivált borongó őszien, mint a minő nov. 1-sején volt? Ha szerencsétlenség történt, bizonyára itt csak a tisztelt tanács felelős, miért nem állítattja már fel legalább azokat a pisgoló lampákat. A Kúlsómonstrorczu különben is egyike Kolozsvár legjárta utcáinak, ott vonulván be a Királyháza felőli országot, azon kívül ottan nem egy előkelő család lakik, s mégis öt vagy hat lámpánál több nem világítja e hosszú, kocsi és jö-menő szekerek által leginkább járt városrészt. Nem figyelmetlenség-e ez? Csak szóljuk az igazat.

A kolozsvári kisegítő pénztáregylet forgalmi kimutatása októberben.

Bevételek:	ft. kr.
Pénztármaradék szeptemberről	54 52
28 részvény 15 tagtól	140 —
Havidíjak	326 30
Rendkívüli bevételek	117 —
Kamat és illeték	41 36
Visszafizetett kölcsönök	2092 —
Összesen	2771 58
Kiadások:	
Huszonöt tagnak kölcsön	2514 —
Szállásbér	20 —
Kezelési költség	9 20
Összesen	2543 20

Pénztármaradék októbertől 228 38
 Tauffer Fer. Wagner Frig. Geltsch János.
 elnök. pénztárnok. könyvvezető.

Nemzeti színház. — Szombatra, azaz: október hó 30-ra kihirdetve volt, de a szinpalánján tett megjegyzés szerint betegségi akadály miatt elhalasztott. Fenn az ernyő, nincsen kas" helyett adott "Rigoletto", komoly nagy opera, Verdilől. Az embernek csakugyan el kell komolyodni, ha e másfél napi tanulmányozásra szorított opera előadására visszafogad. Igaz, vannak esetek, midőn egy és más akadály miatt a repertoíron változtatni kell, de az ilyen esetlegességekre kötelessége annak főgondnoki lenni, ki azt készíti. E rögtönzött választás már azért se menthető, mert a sikertelenség bizonyossága felől alapos gyanu lehetett, hogy bizony egy a társulat előtt ismeretlen orkesztrummal szembe, egy csak most alakult és egymáshoz tökéletesen nem szokott társulat nehezen fogja másfél nap alatt készülségét oda fokozni, hogy Kolozsvár lelkes közönségének megfelelhessen. Eppen ezért a személyzet mikénti működése analízisába nem bocsátkozunk. Elég legyen megjegyezni azt, hogy Mezei (Rigoletto) az est hőse volt; hangja érthetően tisztá, mimikái helyesek voltak. Egédi Marit (Gilda) ez este hallottuk szinpadunkon legelőször, hangja tiszta és szép, a duettekben helyén volt. A színház zsúfoltan telve.

Vasárnap, okt. 31-kén: „Nagyapó," eredeti népszimű, Szigligetiől. E népsziművet a kolozsvári közönség jó szívvel látogatja, ha a mű végrehajtói erélyességéről meggyőződés van. E meggyőződést pedig a mai este megszerezte. Az előadás gyors menete — készülség — a comizálásoknak maga határában belőli forgása, a nagyszámú összegyűlt közönségnek valódi élvezet okoztak. Kitűnőleg játszott Boér (Petteri). A kedélyes, a jó szívu Nagyapót előadva így, csak Szentpéteritől láttuk. A többi szereplők Folinusné (Zsuzsi), Rafaella (Sch. Minka), Ágnes (Boérné), Gyulai (ojti), Komáromi (Gyula), Bartha (Nagy Jancsi) szerepeikben igen jól voltak. Az utolsó dícséretet érdemel, hogy szinpadon tempóval, a burleszk comicumbá való átmennélő magatartással játszott. A közönség megelégedve távozott el. Nagyon is kíváncsi volna, ha ezt mindig előidézné a szintársulat, a mit meg is várunk, hogy a kakas csipje meg.

Hétfőn, november 1-sőjén: „Liliumfi," énekes vígjáték 3 felvonásba Szigligetiől. Ha az előadást sikerültnek is mondhatjuk, de nem volt az oly fényes, mint az ezt megelőző szimű előadásánál. Sch. Minka (Mariska) sok tapintattal, ügyességgel játszott; magatartása, öltözkécsin; ugyanezt mondhatjuk a cím-szeretett személyesítő Komáromiról is. Eicher Ludmilla Erzs. szerepében tökéletesen otthon volt. Annyi elevevességgel, csinnal e szerepet előadva még nem igen láttuk szinpadunkon; csak szorgalom és kitartás, mert a képesség, ugylátszik, meg van. Boér (Szilvá), Vadász (Kányai) szerepében, otthoniasak voltak. Bartha (Szellemtől) jól adta, — bár az első felvonásban egy párszor, magát földre vetése elmaradhatott volna. — Közönség szép számmal.

Kedden, nov. 2-kán: „Bibor és gyász," eredeti történeti dráma 5 felv., Hegedűs Lajostól. Ez idejé saionban ez a legelső dráma, mi szinpadra hozott. Ebben látuk szerepelni legelőször a drámai osztály primadonnáját, Szabónét. Feltűnőleg meglepett azon változást, mit fellépéssel észrevettünk, ha a régebben itt volt Szabónét akartuk volna benne fellátni, bizonyosan meg nem kapjuk; hanem igen egy magát szorgalma által képzett művésznőt. Idő szerepében lépett fel; szavainak erős és kellemes

hangja, szavalata, szóval magatartása megütötték a mértéket. Béla (Komáromi) jól szerepelt, s azon jelenet, hol rabsága ellen kel ki, igen sikerültnek mondható. E színésznek jövőjéhez sok reményt kötünk. Pál nehéz szerepét Gyulai jól megoldotta, csak az utolsó felvonásban lehetett észrevenni némi lassúságot, mit a 4 első felvonásban nem tapasztaltunk. István (Simonyi) igen beteges volt. No se baj, majd ha még egyszer ilyen beteg lesz, nem fog hiányozni a kura. Boér a hű Szendrőt eléggé igyekezett jellemezni, de úgy van avval az ember, szakszor a legjobb akarat is megtörik; egyébránt dícséretet érdemel. A többi szereplők tehetségükhöz képest igyekeztek megfelelni hitvátsuknak; hanem annak a kunvezérnek ajánlanók máskor, hogy esze nyelvével ne haladják túl. A koronázási inepély a 4-dik felvonás végén meglepő volt, mit nagyszerűsített a hymnusz eldallása is. A szinpad felügyelőt figyelemztetjük kötelessége teljesítésére, hogy többet a szinpadra kutyákat feljöni ne engedjen, miáltal, mint ez előadás alkalmával is történt, a legkomolyabb jelenetekben történhetnek zavarok, mi nemcsak a közönség figyelmét, de a játszó személyzet hangulatát is felháborítja. — Közönség igen szép számmal. — Szabóné kihiatott.

KÜLFÖLD.

Anglia. — Az angol-francia entente cordialának különös egy nyilatkozványa az, hogy a brit partok védelmi karba helyezésére iránti munkálkodás nem csak folyóvált folytattnak, hanem szinte föltűnő erélylyel gyorsítottak. A skót part minden pontja védállapotba van helyezve, mond egy újabb londoni közlés, és ágyukkal ellátva. Ezenföli az admirális a küllomásokon levő hadihajók közöl husznak parancsot küldött a visszatérésre. Azok legénységéből 4000 arra fogna használni, hogy a partok őrségét erősítsék.

A „Times"-nek egy levelezője, Albion szabad fiaként rajzolja a poroszoni jelen helyzetet. A regenség miatti izgatottság, ugymond, a népnek csak is egy kis részére szorított, s a regenségi kérdésnek legillemeesebb, vagy is inkább legtartózkodóbb vitatásába öntötte ki szívet. Sajátszerű érzés fogja el őt, a midőn hallja és látja, hogy a kik több év óta laknak Berlinben, úgy érzik magokat, mintha egy nehéz nyomástól volnának megszabadulva, holott ő neki szabad hon gyermekekének mind úgy jó, mintha még most is némi lidércnyomás ülne a vitalkozási szabadságon, s az embernek még mind nagyon halk és elnyomott hangon kellene szólnia. A lapok felénkességét és óvatosságát furcsának találja az angol, mi alkalmasint másként tetszenék, ha többször lakott volna Németországban és Poroszországon kívül még más német tartományokban. Azon vezércikkokről, melyért a „Nat. Ztg." el volt kobozva, így ír: „Méréskletlebb, jámborabb, vízenyősebb megítélését a miniszterium tetteinek képzelné se lehet. A vezércikk az általánosított, s csak igen távolról példálódzó irányban van tartva, mi a német hírlapvilágot oly szárazzá, s unalmassá teszi. Ugy hiszem, nagy része azon homályosságnak, mit angolok és francziák a német írónak szemükre bányának, azon sajátzerű lélekhangulatból ered, melyet a szünteleni remegés szül, nehogy valamiképpen az előjárónak nem tetszhető modorban fejezzék ki magokat. Nagy része annak, a mit a németek írnak, oly szerűen jó ki, mintha minden kitelhető módon azon igyekeztek volna, hogy a dolognak élet letörjék."

Francziaország. — A portugalli viszály el van intézve, és pedig, mint látjuk, Portugallia engedékenysége által. A franczia követ már október 15-kéről jelenté Párisba, hogy az úgy a békes elintézés útján van, s ez eredményt nem mäsít meg az angol hajók megjelenése se. Egyébiránt a viszály tartalma alatt a felek a legnagyobb udvariasággal viseltettek egymás iránt. Lavaud admirál egész táborakárával tisztelkedett a királynál, ki őt a legbarátságosabban fogadta; meglátogatta egyszersmind a kir. család többi tagjait és az irgalmas szüzeket is. Angliára azonban és annak külügyminiszte-

rére nagy harag létezik Páris köreibben, azért, hogy a csatornai hajóhadat mozgásba tette. A „Nord" levelezője már azt is hallotta, hogy a földközi-tengeri hajóraj parancsot kapott Toulonból kiindulni. Egy kis séta bizonyára ennek se áthatott volna, mint az az angol hajóhadnak se fog bizonyosan ártani, bár Párisban azt mondják: manet alta mente repostum.

A portugalli viszályt illetőleg olvassuk tovább, miképp a lissaboni franczia követés minden esetlegre uti-készen állt, mielőtt a portugalli kormány válasza megérkezett volna. Ez pedig kérdést tetetett Párisban, vajjon igaz-e, a mit Austerlicz és Donauwerth hajók tisztjei állítanak, hogy e hadihajó azon küldetéssel jött Lissabonba, hogy a Charles-Georges hajót erőszakkal is elvegye, azon esetre, ha a lisaboni kabinet ama hajót kiadni hajlandó nem lenne. E kérdésre tagadó válasz jött.

Bármit jeltetsenek is az angol part-erősítések, a párisi tudósítások ujabbán is arról értesítenek, hogy Anglia és Francziaország egymással a legjobb lábon állnak. Az angol csatornai hajóhadnak kiindítása nem is tett volna Párisban semmi hatást, miután meg vannak győződve, hogy az angol kormánynak semmi ellenséges demonstratio se volt szándékában. Sőt a „K. Z." levelezője nyomattal kiemeli, hogy a nyugati hatalmak egymás iránti viszonya legközelebb az europai politikát ismét oly vágásokba térítendi, melyekben az ezen egyetértés nélkül nem igen mozoghat. Ezen új vágásokat tehát majd bevárjuk. — Egyelőre a portugalli viszály ki van egyenlítő, s az tűnik ki, hogy ez eredmény főleg marquis Paiva befolyásának köszönhető, ki gr. Walewskinek ígéretet tön, hogy ez eredmény előidézésére befolyását felhasználja. Ő Lissabonba érkezvén, tüstént értekezletet tartott Loulé marquisval, ki őt a királyhoz vezette. Az értekezlet befejezte után azonnal elterjedt a hír, hogy a viszály ki van egyenlítő. Párisba okt. 23-án érkezett meg a portugalli kormány válasza az ultimatumra, vagyis inkább egy válasz, s gr. Walewski kijelenté, hogy a válasz ugyan még nem megoldása a viszálynak, de az mindenesetre a kiegyenlítés útján van. Ebből kitűnik, hogy Portugallia nem hagyta magát intimidáltatni; pedig, mint ujabbán állítják, Lavaud admirál csakugyan készült a bombázásra, mit onnan következtetnek, mert a Requiem covevett, mely Senegalba volt rendeltetve és Lissabonban szemet volt rakodni, maga mellett tartóztatta.

A „Constitutionnel," mely kezdetben, az „Univers" által történt megtámadatása alkalmával nagyuri hangon visszautasítólag felelt, ismét sorompóba lép azon ellenség ellen, „ki magát se becsüli," nem ugyan Renée, hanem egyik dolgozó társának neve alatt, s Veuillet és társait e rém-és gunyszóval illeti: mazzinisták. „Van egy lap — emeli ki a „Const." — mely évek óta keseríti és bosszantja a katolikusok nagy számát Francziaországban; ez az, mely a vallásos egyetem (Universum) tolmácsaul adja ki magát, mely azonban, ezime daczára, csak a viszály magvát hinté el az egyházban; ez az, mely magát a vallás, alázatosság és szeretet védojeül adja ki, s hasábjait minden reggel epével és bántalmazással tölti; ez az, mely a forradalom ellenéül adja ki magát, s a legkedvezőbb sikerrel erősíti meg a forradalmárokat tévedéseikben és sok becsületes embert, ki határozatlanul volt nézetében, forradalmárrá tesz. Ezen vonásokról, az eredmény ezen neméről ráismerhetni a lapra, mely közelebről otromba személyeskedése által azon nyilatkozatra kényszerített, miszerint nem szokásunk oly ellenféllel harcolni, ki maga-magát se becsüli. Azóta a bántalom árja épp úgy foly, mint azelőtt, s ugyanazon toll az arozatlanságig kicsapong." A „Const." mindamellett is, hogy ismételve ezt állítja, hogy ily lapal polemiaha nem bocsátkozik, nem mőlőzi kijelenteni, hogy nem hagy föl azon joga- és kötelességével nyilatkozni azon

visszatetszésről, mit az ily polemia minden mivelé lélek- és minden valódi keresz-tény kedélyben előidé. A katolikus hitvallás elleni „örvendenek ezen lap modorának," s mig e miatt elég pap felsobajt, a forradalmárok így kiáltanak föl: „Ez a lap a miénk, ez a leghalálósabb ellensége a mi ellenségünknek, a catholicismusnak!" Végül kijelenti a „Const." „Azon lap, melyet vélünk, szereti kiválasztott ellen-neinek kiáltozni, hogy az Isten őket iratáikért számadásra vonandja. Mi nagyon félünk, hogy senkise vonatik nálánál szigorubb számadásra. Ő forradalmároknak nevezi mindazokat, kik a vallást nem az ő modorában védelmezik. A mi minket illet, meggyőződéssel mondjuk az „Univers" íróinak, kik pályatársait mazzinistáknak gunyolják: Mazzini Olaszország átka, és ti — ti az egyház Mazziniat vagytok!"

Mint Párisból írják: Leopold belga király, a koronás diplomata, e pillanatban teljes lelkéből s minden erejéből azon dolgozik, hogy a párisi kabinetet egy nagy-német kormánynyal, a melyet nem szükség bővebben jelölni, barátságosabb viszonyba hozza.

Németország. — A svéd kabinetnek a holstein-lauenburgi ügyet illető jegyzéke a „Courr. du Dimanche" szerint tehát mégis létezik. E jegyzék Párisba és Londonba küldetett volna, de mindkét kabinet titokban tartá azt. Abban a svéd kormány kijelenti, miszerint semmi esetre se szándéka ugyan német ügybe avatkozni, midőn a dán-német viszály helyzetét a maga álláspontjából megvilágítani ügyekszik. De egyszersmind kiemeli azon kötelességeket, melyeket Svécziának teljesítenie kellene, ha szövets. végrehajtásig és a két sereg összecsapásáig fejlődnek a dolog, és a szöv. csapatok még az Eideren is átkelnének és skandináv (?) földre lépének. A svéd kormány ezen kötelességeket nem is utasítaná el magától. Ezen jegyzék, melylyel Svédország Dániának erkölcsi támaszt akart kölcsönözni, a fölebbi lap szerint a párisi és londoni kabinetek által kedvezően fogadtatt, de nem úgy az orosz által, mely abban a scandinavimus nyilatkozatát látja.

A porosz urak házában indítvány tetetett, hogy király ő felsége és a hg. regens ő fenségének a ház érzelmei egy föliratban kifejeztessenek; és ez indítvány 4 szónyi minoritással elvetetett. Ez esemény nagy bálmutat gerjesztett s a „N. P. Z." következőleg szól arról: „Ha jól vagyunk értesülve, úgy az urak házában többségénél két nézet volt döntő. Azon aggály, hogy a két ház eddigi oly méltó magatartása netaláni fölirati viták által megzavartat-hatnék, melyekbe könnyen szenvedélyek vegyülhetnek, főleg ha az urak háza példáját az alsóházban is követnék; és továbbá az alkotmány 56. cikkének kissé szűk magyarázata, melynek alapján lön egyedül az országgyűlés egybehiva, s mely annak nem engedi meg, hogy más mint az előszabott nyilvános működéseket gyakorolja. Mindamellett lehetséges, hogy még más okok is hatottak amaz elvetésre; ezt szinte kell gyanítnunk, mond ama lap, miután nem szabad föltennünk, hogy az urak háza ily fontos ügyben a dolgot elhamarkodta."

Több jel arra mutat, így irnak Berlinből, hogy a német szöv. gyűlés a holstein-lauenburgi ügyben legközelebb igen fontos határozatokat fog hozni. A dán követ nyilatkozatai most általánosan ki nem elégítőnek tartatnak, s az összes érdekelt kormányokban többé-kevésbbé megért volna már azon meggyőződés, hogy mihamarabb a szövets. végrehajtásnak kell bekövetkezni. Ausztria és Poroszország, valamint más szöv. kormányok közt az alkudozások még folynak.

UJ POSTA.

A porosz hg. regens f. hó 26-kán tevő le az esküt az alkotmányra. Ezen ün-

nepélyes tény az ugynevezett fehér terem-
ben ment végbe, hol ő fensége a trónszék
jobbán foglalt helyet, következőleg szólt:

„Az országgyűlés mindkét házának
magas, nemes és kedves urai!

En e pillanatban az országgyűlés egye-
sült házait egy ünnepélyes tényre látom
Magam előtt egybegyűlve. Mielőtt ahhoz
fognék, szívem ösztöne sugallja, hogy ö-
nöknek, uraim, köszönetemet fejezzem ki
azon hazafias egyetértésért, melylyel Ne-
kem közrehatásukat a regenség megalapi-
tásához kölesznék. Önök ez által léleke-
melő bizonyítványt adták annak, mire ké-
pes a porosz honszeretet végzeteljes pil-
lanatokban. Önök határozatuk egyhangu-
sága által — erről meg vagyok győződve
— drága királyunk és urunk szívét a távol-
ban megvigasztalták. Bennem pedig tele-
mesen enyhíték azon fájdalmas érzeteket,
melyekkel a regensséget átvettem, s me-
gerősíték azon biztosságban, hogy re-
gensségem tartama alatt a drága hon be-
csületét és jólétét annak üdvé és áldására
előmozdítanom sikerülend.

Adjá Isten!

S most, uraim, azon biztosítást, me-
lyet önöknek már üléseik megnyitásokor
adtam, esküvel akarom megerősíteni.

Urberkárptólási tüke utalványozás

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék ut-
ján Benkő Ferencnének vajdasági, szelvényi
b. u. 906 ft 10³/₄ kr. — b. Bornemisza Leo-
pold és Jozsef gr. Haller Gábornak 6 topli-
czai, mesterházi, dódai, feleházi, magyarói b. u.
16076 ft 21¹/₄ kr. — Foga rasi Samu árva: Elek,
Róza és Eszternek kis-budaki b. u. 599 ft
49³/₄ kr. — Hodor Mária öz. Farkas Jánosné-
nek réczkeresztúri, volczi, kecskeházi, kalossai
b. u. 6807 ft 29 kr. — dobokai, poklostelki, ma-
gyar-dercei, f. kékes-nyárlói b. u. 5827 ft 12³/₄
kr. — id. gróf Bethlen Jánosnak palai,
györgyalvi, tótházi, vajdai b. u. 5081 ft 3¹/₄ kr
urb. karp. tüke és jár. utalv. A köv. bead. dec.
31-ig. Tárgy. nap márc. 16. és 18-dika 1859
d. e. 9 órákor.

A m.-vásárhelyi cs. k. megyei törv. után
Tompai Klára öz. Tompa Lászlónak 5375 ft
42 kr. — Mártoni Krisztina öz. Gidófalvi
Károlynak ok-karácsonfalvi, d.-sz.-márlóni b.
u. 1942 ft 45 kr. — Papp Lászlónak gyulási b.
u. 1163 ft 39¹/₄ kr. — Simén y Kata öz. Bi-
ró Károlynak keszleri, dőzsálvi bir. u. 944 ft
33 kr. — Szombathalvi Józsefnek zágori b.

„En, Vilmos, Poroszország
hercege, ezennel mint regens
a mindentudó Isten színe előtt es-
küszöm, hogy a királyság alkot-
mányát szilárdul és szeghetle-
nül fontartani s azzal és a törvé-
nyekkel összhangzóan kormányzo-
ni akarok, Isten engem ugy se-
géljen!”

— A „P. L.”-nak magánlevelezés ut-
ján azon fontos birt. írják Berlinből, hogy
okt. 26-án, tehát a mely nap a regens-her-
cege az alkotmányra esküt tett, az összes
államminiszterium az esti órákban benyuj-
tá lemondását. Levelező arról nem lu-
dosíthatott, ha vajjon el is fogadták-e.

— Redcliffe lord okt. 19-én Stam-
bult odahagyta a siker koronájával, mint
az mindinkább bizonyossá válik. Az anglo-
lok nemcsak Perim-szigetet 200 sipahi al-
tal megvásárolták, hanem erődítményeket
is építettek ott, s most kikötő építésében
fáradoznak; e kívül még két általuk régeb-
ben megvásárolt szigetet, mely a Veresten-
ger bemeneténél fekszik, szintén újra meg-
szállottak, ott is nagyszerű erődítmények
építéséhez fogtak. Mit mond ehhez a fran-
cziatországi Farahó, hogy a Verestenger
ily könnyen nyílik meg az angol Izraelnek?

— A portugalli kormány a fran-

czának engedett, de éppen nem szívesen,
kijelentve azt, hogy csak is az erőszaknak,
nem az igazságnak enged. Ezenfelül a kö-
vetelt kárptólásban is megegyezett, választ-
ott bíróság nélkül. A kárptólási összeg
540,000 frank volt, azonban leszállított
180,000 frankra. Az angol csatorna-hajó-
had parancsot kapott csak akkor érkezni
Lissabon elé, ha itt mindennek vége van.
Angolországnak, irásban adott kötelezett-
sége szerint, haderővel kell Portugalit
szükség esetében segíteni; a szükség e-
sete előfordult, de a „szükségben segítő
barát” jónak látta még előbb egy kis ka-
nyarulatot tenni az atlanti oceánon, és
szépen elkészelt.

— A portugalli viszály ügyében a „Ti-
mes” oly cikket hoz, mely, mint valószí-
nű előpostája azon ítéletnek, melyet az
angol közvélemény a tory kormányhoz ez
ügybeni eljárásról hozni fog, ez utóbbi-
nak igen végtelen helyzetet ígér. „A lis-
saboni kabinet, ugymond, hasztalan hivat-
kozott a törvényszékek ítéletére, a szer-
ződés szentségére, ügyének tisztá igaz-
ságosságára, s választott bíróság ítéletére,
kénytelen volt a fenyegetésnek engedni.
Portugallia megtette köteleességét; szeret-
nők, ha bebizonyítva lenne előttünk, hogy
mi se mulasztottuk el a magunkét.”

— Rosz trájában ir-e a „N. Pr. Ztg.”
annyi igaz, hogy roszt ir Spanyolor-
szágról, pedig, mint mondja, jó kézből
veszi közleményét. E szerint Spanyolor-
szág új forradalom küszöbén állna. O’Don-
nell több oldalról sürgetik, hogy az al-
kotmányt vessen véget egy államcsiny
által, mire ezen irlandi spanyol elég vak-
merő. Még diplomatai körökben is képes-
nek tartják, hogy a körülmények szerint
nem fog habozni Izabella királynőt, ki őt
szívéből gyűlöli, éppen ugy kiutasítani az
országból, mint Espartero egykor Kris-
tina királynőt, az édes-anyát. Explosio ké-
szül mindenestre, s O’Donnell valószínű-
leg proclamálni fogja a regensséget, az
asturiai hg nevében.

— A Montenegro tárgybani har-
madik értekezlet Stambulban okt. 21-kén
ment végbe. Az illető egyezmény aláírása
eddig már megtörtént. A bizottmány tag-
jai hírszerint abban egyeztek meg, hogy a
grahovai kerület a montenegroiak, a ko-
lshini kerület pedig a törökök kezén ma-
radjon. A kikötői kérdésnek pedig akkénti
megoldását várják, hogy Montenegro-
nak a szabad átkelés a spezzai kikötőn, biz-
tosítatlani fog.

Felelős a szerkesztésért BERDE ARON.

követ. bead. dec. 28-ig. Tárgy. nap febr. 28-
1859 d. e. 9 órákor.

A szebeni cs. k. megyei törv. után b. Ke-
mény Pál örökösének magyar-feleki b. u. 377
ft 47³/₄ kr urb. karp. tüke és jár. utalv. A köv.
bead. dec. 31-ig. Tárgy. nap febr. 17-ke 1859
d. e. 9 órákor.

A zilahi cs. k. megyei törv. után Soós An-
na, Lajos és Ferencnek dabjoni, menyői birt. u.
660 ft 15¹/₄ kr. — Soós Andrásnak dio 192 ft
32³/₄ kr. — Tunyogi Sándornak récei b. ut.
363 ft 22³/₄ kr. — Tarpai Póli Tunyogi Sán-
dornak mosolyai, ökörítói b. u. 307 ft 42³/₄
kr urb. karp. tüke és jár. utalv. A köv. bead.
dec. 9-ig. Tárgy. nap febr. 11-ke 1859 d. e. 9
órákor.

A zilahi cs. k. megyei törv. után Pap Gy-
raszinak zsákfalvi b. után. 771 ft 27³/₄ kr. —
Laskai Lajosnak lompérti birt. u. 133 ft 20 kr
urb. karp. tüke és jár. utalv. A köv. bead. nov.
30-ig. Tárgy. nap febr. 4-ke 1859 d. e. 9 órákor.

A m.-vásárhelyi cs. k. megyei törv. után b.
Kemény Kata öz. Splényinek királyfalvi b.
u. 2088 ft 4³/₄ kr. urb. karp. tüke és jár. utalv.
A köv. bead. dec. 23-ig. Tárgy. nap febr. 23-ka
1859 d. e. 9 órákor.

HIVATALOS HIRDETÉS.

(549) (3—3)
Nro. 11914.—1858.

Hirdetmény.

A kolozsvári cs. k. pénzügyigazgatóság ezen-
nel közhírre teszi, hogy az útvám állomások
Felvincz-Tordán (a fiskus fogadónál beszédes
ponttal) továbbá Választón egy évre, azaz:
1858-ki nov. 1-től 1859 október végéig nyil-
vános árverés után, és pedig

1. A felvinczi vámalomás 1932 ft
fisc. árért
2. A tordai „ 756 „ ausztriai
fisc. árért váltóban
3. A választói „ 1697 „
fisc. árért

október 27 kén 1858 e pénzügyigazgatóság
hivatali irodájában haszonbérbe adatik.

A haszonbéri föltételeket a f. évi aug. 28-ki
15914/93 szám alatti hirdetmény tartalmazza, s
itt a hivatali órákban, valamint e kerületi vá-
mhivataloknál megtekinthetni.

A cs. k. kerületi pénzügyigazgatóságtól.
Kolozsvár, okt. 20-kán, 1858.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(547) (6—9)

IRODALMI JELENTÉS!

sajtó alatt van, s mielőbb meg fog je-
leni:

SAPHIRA

TÖRTÉNETI REGÉNY,

három részben,

írta
Halmágyi Sándor.

Előfizethetni: 2 pfrttal november
15-dikéig. A megrendelő levelek, a pénz-
zel együtt, bérmentesítve, egyenesen szer-
zőhöz utasítandók, a kinek állandó lakása
Kolozsvárt, k.-monostor-utca, 181. szám-
szálati ház.

(557) (2—12)
Reichberg Lőrincz
ujonnan nyitott, nagyszerű, itt még nem létezett diszszel
ellátott

arany, ezüst és ékszer-árú

RAKTÁRA

Kolozsvárt a Bel-Monostor-utczában, a báró Zessner-féle házban.

Ezen arany, ezüst és ékszer-árú raktár, mely egyenesen Lipcséből hozott cikkekkel
van ellátva, gazdag választékban tartalmaz mindennemű fényűzési cikket, u. nyak-
ékek, karperecek, nő és férfi óraláncok, fülbevalók, gyűrűk, brache-ok, ingombok
sat továbbá: evő-készletek finom 13 latos ezüsből 12 és 6 személyre, theas edények,
női toillettek, varró-eszközök sat.

E raktárban mindennemű arany, ezüst és ékszer-tárgyak, valamint
antik-darabok, vagy készpénzen jó áron megvásároltnak, vagy pedig cseré-
ben csekély leszámítás mellett elfogadlnak.

(38) **NÖVÉNY-FOGPOR**
G. J. POPP-tól.

Fogorvos s az Anatherin-szájviz sat. kiv. tulajdonosa.

E növény-fogpor aként tisztítja a fogakat, hogy naponkinti használata által nemcsak a
szokott, annyira kellemetlen borkó távolíttatik el, de a fogak zomancza fejébb és gyöngédebb
lesz; erősíti a foghúst, s ezáltal a már megromlott fogak épségét viszszaadja, és kellemes illa-
tával a szájj legrosszabb szagát is eltávolítja.

Egy skatulya ára 36 kr. p. p. Található Kolozsvárt Wolff J. gyógyszerlárában és Tordán
Wolff Gábornál

(545) (6—6)
Hirdetés.
A m.-n.-csáni tagosított Tisza-birtokból
mintegy 700—800 hold, mint régi gyepek jó kú-
takkal ellátott hely, 1859 József-napjától kezdve
több évre hódályképpen haszonbérbe adandó.
Haszonbérletti kívánók tudassák czéljokat,
Tordán át, Csánba címzett levélben, vagy sze-
mélyesen alólítottal.
Grois Miklós,
gazdatiszt.

(558) (1—3)
Eladó széna.

Udvarhelyszéken, Agyagfalva helységében,
birtokos Czákó Józsefnél 80—90 szekérnyi jó
széna és sarju jutányos áron eladó. vagy annak
felétetésére illő díj mellett, marhák vagy juhok is
eltogadlnak.

(516) (8—15)

Alólt tisztelettel jelentem a t. cz. közön-
ségnek, hogy a vasút közeledéltől megláto-
galtam ez évben a közelebb tartott világhíró
lipcsei nagy vásárt, a honnan ellátam raktá-
romat a legujabb divatu prémekekkel, bélesek-
kel és szövetekekkel, valamint el vagyok látva a
legujabb divatu női öltönyökkel, bun-
dákkal, otthonokká, muff és több köröm-
hez tartozókkal, ugy legujabb divatu
férfi téli magyarkakkal, bélelt kö-
penyekkel, boberek, utazó bundák és
tengeri főkaból készült felső kabá-
tokkal, lovagló bekesekkel és különös
szép láma-bőrök és abból készült szőnyegek-
kel. (Teppich)

Azon bizodalom, a mit már számos évek
óta van szerencsém birni a t. cz. közönségtől
csaknem az egész országban, bátorit ajánlan
figyelmökbe ujonnan ellátott nagy raktáromat,
annnyal inkább, minthogy első kezekből va-
sárolván, igen jutányos áron szolgállok.

Elvállalok minden megrendeléseket pon-
tosan elkészíteni, megjelenek az ország ne-
vezetesebb vásáraiban kész művellem. Raktá-
rom van Kolozsvárt, Belmagyar-utca, 440.
szám alatt.

Kolozsvárt, őszel 7-kén, 1858.

Balás József.

(553) (3—3)

50 szekér széna eladó!

A marosvásárhelyi kerületben Makfalván. 50
szekér jó régi széna megvásárlása felett értekez-
hetni Makfalván, Dózsa Dániel udvarában.